

11th International Conference on Language, Literature, Culture and History Studies

بررسی تحول معانی و ساختمان حروف ربط و اضافه در زبان فارسی (مطالعه موردی بهارستان جامی و ارزش میراث صوفیه زرین کوب)

سوسن ولی‌زاده

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

سعید نظری سنقرآبادی

استادیارگروه زبان و ادبیات فارسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

چکیده:

این پژوهش با هدف «بررسی تحول معانی و ساختمان حروف ربط و اضافه در زبان فارسی» به صورت توصیفی-تحلیلی و با ابزار فیش برداری انجام شد. در پژوهش حاضر حروف اضافه و ربط از نظر معنا و ساختارهای جدیدی که به آن اضافه شده و تغییراتی که در طول زمان از گذشته تا به امروز داشته به ویژه اینکه حروف ظرفیت پذیرش چه نوعی از کلمات را برای ایجاد ساختارهای تازه داشته و کدام نوع از حروف تمایل بیشتری در ایجاد ساختارهای مرکب دارند، مورد بررسی قرار گرفته است. بدین منظور کتاب ارزش میراث صوفیه استاد زرین کوب را نماینده زمان حال و بهارستان جامی، نماینده ادبیات قدیم در نظر گرفته شده است. بر این اساس در تقسیم ساختار هر کدام از حروف اضافه و ربط، سه بخش ساده، مرکب، شبه حرف و همچنین در حوزه ی معنای هر یک از حروف، کتاب «حروف اضافه و ربط» خطیب رهبر ملاک قرار گرفته است و در هر بخش به معنا و ساختار حروف و ظرفیت ترکیب این کلمات با دیگر اجزای کلام (اسم، صفت، قید، حرف) به همراه شاهد مثال توجه شده است. با توجه به شواهد به دست آمده تعداد اندکی از حروف اضافه ساده از گذشته تا حال مهجور و بی استفاده گشته‌اند و بیشتر حروف تا امروز مورد استفاده هستند. که در بطن مقاله به آن پرداخته شده است. کاربرد شبه حروف ربط در دوره های گذشته و همچنین کتاب بهارستان اندک بوده و در مقابل حروف ربط ساده در ارتباط میان جملات کارایی و تنوع معانی بیشتری داشته است. اما امروزه حروف تمایل و گسترش بیشتری به سمت ترکیب دارند و در مقابل در شبه حرف اضافه و شبه حرف ربط با تحول و ساختارهای جدیدی روبرو شده‌ایم.

واژگان کلیدی: تحول معانی، ساختمان حروف، ربط و اضافه، بهارستان، میراث صوفیه.